

Những quan tâm về sức khỏe

Thuốc Kích Thích và thuốc chống HIV

hàn chỉnh tháng 12, 2005

Xử dụng các chất thuốc kích thích hoặc thuốc xài trong những hộp đêm đang được phổ biến mạnh trong những năm gần đây. Mỗi quan tâm hiện nay là hiện tượng xử dụng thuốc kích thích có thể ảnh hưởng đến tình trạng HIV và những phương pháp trị liệu chống HIV, những ảnh hưởng bao gồm:

- Một số thuốc kích thích có thể làm suy yếu hệ thống miễn dịch và qua đó sẽ làm gia tăng sức tàn phá của HIV
- Một số thuốc kích thích cũng thể làm ảnh hưởng đến khả năng tiếp nhận các phương pháp điều trị của cơ thể, gia tăng nguy cơ lờn thuốc và cách chữa trị
- Một số thuốc kích thích cũng có thể làm cho tinh thần một người mất đi sự linh hoạt và do đó cũng sẽ mất đi sự tự chủ phòng ngừa khi quan hệ tính dục.
- Bởi vì có nhiều loại thuốc kích thích và chống HIV là những chất có cùng nhóm hóa học với nhau, nếu xử dụng cùng lúc có thể xảy ra phản ứng thuốc. Hậu quả là những loại thuốc chống HIV và thuốc kích thích sẽ phải tăng hay giảm liều lượng xử dụng, điều này có thể gây ra những tai hại đáng tiếc, ngay cả phản ứng chết người.

Những loại thuốc kích thích đang phổ biến và sự phản ứng đối với thuốc chống HIV

Ecstasy/MDMA (thuốc lắc/MDMA)

Ecstasy (có khi gọi là E hay X) là loại thuốc có chứa chất hóa học MDMA. Thuốc này làm hưng phấn những cảm quan, giảm đi những sự tự chủ, cho thấy năng lượng tăng lên và có thể mang lại ảo giác. Những hiện tượng khác là mất nước, nhức đầu, ớn lạnh, bối rối, mờ mắt và đau bụng. Những chất gây ức chế, đặc biệt là ritonavir (Norvir) và efavirenz (Sustiva), có thể làm tăng lượng ecstasy trong máu. Đã có ít nhất một trường hợp bị chết được báo cáo vì xử dụng chất này.

Crystal Meth (methamphetamine)

Methamphetamine (crystal meth, nước đá, crystal, yaba, tina) là một dạng của amphetamine, một loại thuốc gây hưng phấn. Khi uống vào các cảm giác tăng cao, gia tăng ham muốn tính dục và nhiệt độ cơ thể lên cao, tim đập nhanh và thở mạnh, và có thể gây ra hoang tưởng, hay quên, tính tình thất thường. Crystal meth là một loại thuốc gây nghiện cao. Xử dụng methamphetamine với những chất gây ức chế, đặc biệt là ritonavir, có thể gây ra những hình thức nguy hiểm, gia tăng lượng crystal trong . Hít chất popers có thể gia tăng sự tác hại của crystal meth.

Ketamine

Ketamine (còn gọi là K) là một chất gây mê rất mạnh. Đây là loại thuốc làm cho đầu óc mê mẩn và có cảm giác “hôn lia khỏi xác”. Thuốc này cũng cho cảm giác tê tái, chóng mặt, nhìn không rõ, ảo tưởng và hoang mang. Xử dụng nhiều sẽ làm tim đập khác thường, khó thở và bất tỉnh. Những loại thuốc gây ức chế ritonavir (Norvir), lopinavir/ ritonavir (Keletra) và nelfinavir (Viracept) đều tăng những hiểm nguy của loại thuốc K và những nguy cơ thuốc K có thể làm tăng chất efavirenz (Sustiva) trong máu.

Cocaine/ Crack

Cocaine là một loại thuốc gây kích thích được làm từ một loại lá bên Nam Mỹ. Cocaine vào cơ thể không giống như hình thức thuốc chống HIV, do đó không có nhiều những phản ứng thuốc. Tuy nhiên sử dụng crack-cocaine có thể bị lo sợ, trầm cảm, suy dinh dưỡng và giảm cân và làm suy yếu hệ miễn dịch.

Marijuana (cần sa)

Marijuana (cannabis, weed, pot) được làm từ một loại cây. Chất này làm ảnh hưởng hệ thần kinh và cho cảm giác giảm đau nhức, thư giãn và các giác quan cảm thấy hưng phấn như khẩu vị và cảm giác hết đau nhức. Chất này cũng đôi khi làm người ta lo sợ và hoang tưởng. Chưa có một chứng minh nào cho thấy sử dụng marijuana bị phản ứng giữa Marijuana và thuốc chống HIV. Tuy nhiên trong một số trường hợp, sử dụng Marijuana còn làm tăng nguy cơ gây bệnh, đau tim và ung thư miệng, bên trong miệng và phổi.

Alcohol

Alcohol là trung tâm của hệ thống thần kinh và thường làm cơ thể thoải mái cho cảm giác êm dịu. Không có những phản ứng nào giữa Alcohol và các thuốc chống HIV, trừ abacavir (Ziagen), bởi vì lượng abacavir sẽ gia tăng 41% ở đàn ông (không nghiên cứu trên đàn bà). Một mặt khác, sử dụng Alcohol lâu sẽ dẫn đến hư gan, và gan sẽ giảm đi khả năng tiếp nhận thuốc. Hiện đang có nghiên cứu về sự liên hệ giữa alcohol trong tầng lớp có thu nhập thấp và thuốc chống HIV.

Poppers

Poppers là một loại thuốc có chứa nitrite. Amyl nitrite là một loại thuốc được sử dụng trong y học có tác dụng làm mở rộng những mạch máu nhằm đưa máu về tim. Một mục đích khác là đưa máu về não, làm tăng nhịp tim đập và thư giãn các bắp thịt. Đây là một loại thuốc kích thích dưới dạng lỏng để có thể hít hơi vào. Hiện không có tài liệu nào nói về sự liên hệ giữa poppers và thuốc chống HIV. Tuy nhiên hít poppers sau khi sử dụng thuốc kích dục như sildenafil, (viagra), tadalafil (Cialis) hay vardenafil (Levitra) rất nguy hiểm - nếu một người sử dụng một loại thuốc gây hưng phấn trong tổng số những phương pháp. Điều này dẫn đến đau tim và có thể bị trụy tim.

Những điều cần biết khác khi sử dụng thuốc kích thích;

- Không được trộn giữa thuốc kích thích và thuốc chống HIV
- Nếu bạn thử thuốc kích thích lần đầu tiên, uống thuốc nhưng không được trộn với những thuốc khác. Điều này giúp cho ta có thể biết được loại thuốc gì đang tác động lên sức khỏe của bạn.
- Tại vì hầu hết những loại thuốc kích thích đều được pha với những chất gây nghiện khác, do đó rất khó biết được. Hãy sử dụng một nửa của liều lượng đầu tiên, nếu sau nửa tiếng không thấy gì cả thì sử dụng hết phần còn lại.
- Mỗi người có những biểu hiện phản ứng thuốc khác cho dù sử dụng cùng một loại thuốc. Nếu người quen của bạn có thể sử dụng được một liều lượng lớn, điều đó không có nghĩa là bạn cũng sẽ làm được như vậy
- Khi sử dụng thuốc kích thích, cần uống nhiều nước để tránh mất nước.
- Nghỉ ngơi tinh táo trước khi vào cuộc chơi và sau cuộc chơi. Cơ thể cần phải được nghỉ ngơi để phục hồi sinh lực.

- Không được bỏ thuốc vì như vậy sẽ làm tình trạng thêm nặng và sau này bị sẽ lờn thuốc. Thảo luận với bác sĩ về chuyện trễ thuốc hay ngưng thuốc chữa bệnh. Nếu bạn trễ một loại thuốc, hãy uống tiếp ngay khi nhớ ra, đừng để quá trễ. Nếu quá trễ chỉ còn khoảng hai giờ đồng hồ nữa là đến lần uống thuốc kế tiếp, hãy uống liều kế, không được uống gấp đôi liều lượng.
- Nhiều loại thuốc kích thích có tính gây nghiện rất cao, sử dụng thường xuyên sẽ tạo ra hiện tượng lệ thuộc vào thuốc. Nhiều loại thuốc đã làm hư não. Thảo luận với bác sĩ và y tá, nhân viên xã hội là bạn có ý muốn sử dụng thuốc kích thích, họ sẽ cho bạn biết tất cả những thông tin về thuốc, và những phản ứng gì đối với thuốc chống HIV nhằm tránh những nguy hiểm đáng tiếc.

Cần thêm chi tiết về thuốc kích thích cũng như những cách thức giảm thiểu nguy hiểm, xin vào xem mạng lưới của Canadian Harm Reduction Network

www.canadianharmreduction.com

Copyright @ACAS 2001 & 2006. This fact sheet is produced by ACAS (Asian Community AIDS Services) and is available in English, Chinese (Traditional and Simplified), Tagalog and Vietnamese. Funding for this project is provided by the Ontario HIV Treatment Network (OHTN) and Health Canada. Copies can be downloaded at : www.acas.org/treatment. ACAS provides comprehensive support and case management services for Asian people living with HIV/AIDS; and HIV/AIDS prevention education to the east and southeast Asian Canadian populations in the Greater Toronto Area. ACAS is located at 33 Isabella Street, Suite 107, Toronto, Ontario M4Y 2P7. Tel: (416)-963-4300, Fax: (416)-963-4371 Email: support@acas.org

Legal Disclaimer: While we make every attempt to ensure the accuracy and reliability of information contained in this website/ fact sheet, the information provided here are designed for reference purposes only. These information should not be relied upon as a substitute for medical advice from a qualified professional health care provider and should not be used for diagnosing or treating a condition or illness. Please consult a physician if you have any concerns about your health, treatment regimen and questions related to HIV/AIDS. ACAS, its employees and board members will not be responsible for any loss or harm, however arising, from the use of, or reliance on this information.